

Uw werknemer vraagt een voorschot op het salaris, meldt zich vaak ziek of heeft moeite om zich te concentreren? Wellicht spelen er geldproblemen. Door signalen van geldzorgen serieus te nemen en bespreekbaar te maken, kunt u escalatie voorkomen of uw medewerker aan een oplossing helpen.

Wat betekent dit voor u?

Als een werknemer geldproblemen heeft, dan bent u in principe niet verplicht om hier iets mee te doen. Dit is anders als u een verzoek tot [loonbeslag](#) krijgt of als uw werknemer [ziek](#) raakt. Maar het raakt wel het functioneren en de mobiliteit van uw werknemer. Lees hier meer over [de impact van geldproblemen op het gedrag](#) van uw werknemer. Het is in uw beider belang dat uw werknemer zo snel mogelijk geholpen wordt.

Hoe kunt u uw werknemer helpen?

1 Gesprek

Als u signalen krijgt die kunnen duiden op geldproblemen, probeer dan te achterhalen of dit inderdaad zo is. Het gaat hierbij niet alleen om werknemers met lage inkomens. En weet dat een schuld haast nooit alleen komt. In veel gevallen spelen er ook andere problemen, een echtscheiding, een zieke partner of stress rond het opvoeden van kinderen.

Veel huishoudens in schulden

Sinds de economische crisis is het aantal huishoudens met risicovolle of problematische schulden flink gegroeid. [Een op de vijf huishoudens](#) heeft serieuze financiële zorgen. Een grote gebeurtenis zoals een scheiding of werkloosheid kunnen het begin van de problemen vormen.

Zorgvuldig gesprek

Als u vermoedt dat uw medewerker geldzorgen heeft (deze [signaaltool](#) helpt u hierbij), dan is het belangrijk om te achterhalen wat er aan de hand is en wat uw medewerker nodig heeft. Omdat veel mensen zich schamen voor hun financiële problemen, is het van belang dat u het gesprek hierover op een zorgvuldige wijze voert. De meeste mensen durven pas na vijf jaar (!)aan te kloppen voor hulp. Een medewerker met (grote) financiële problemen heeft daarom in de eerste plaats behoefte aan oordeelsvrij contact. Zelfs al heeft uw medewerker een aantal zaken niet zo handig aangepakt, dan nog is het hebben van schulden een hele last. Ook u vindt het mogelijk lastig om dit onderwerp ter sprake te brengen. [Hier](#) vindt u tips. U kunt overigens ook uw medewerker aanbieden om het gesprek met een ander dan de leidinggevende te voeren, bijvoorbeeld met een vertrouwenspersoon of bedrijfsmaatschappelijk werk.

Ziekte

Meldt een werknemer zich steeds opnieuw ziek? Houd er ook in een verzuimgesprek rekening mee dat er wellicht geldproblemen spelen.

2 Ondersteuning

Als uw medewerker geldproblemen heeft dan kunt u op allerlei manieren ondersteuning bieden. De ondersteuning kan bestaan uit het bieden van flexibiliteit in werk, doorverwijzing naar de juiste begeleiding tot het inkopen van ondersteuning. Mogelijk biedt uw sociaal fonds hulp bij geldproblemen.

Interne ondersteuning

Afhankelijk van de omvang van uw organisatie en de financiële mogelijkheden die er zijn, kunt u onder meer de volgende faciliteiten bieden:

- Geïnteresseerde gesprekken hoe het gaat en wat iemand van plan is. U kunt overwegen om uw werknemer aan te bieden om dit gesprek (ook) met een ander dan de leidinggevende te voeren, bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon, HR of bedrijfsmaatschappelijk werk.
- Uw medewerker de ruimte bieden om onder werktijd naar afspraken te gaan om de financiële problemen aan te pakken en/of op te lossen. Ook kunt u aanbieden dat de uren die iemand besteedt aan afspraken met de schuldhulpverlening niet in mindering worden gebracht op de vakantie-uren. U laat daarmee zien dat u het belangrijk vindt dat uw medewerker er mee aan de slag gaat, en investeert als het ware mee aan een schuldenvrije toekomst.
- Met uw medewerker nadenken wat de volgende stap kan zijn. Hieronder vindt u drie soorten ondersteuning waar mensen met geldzorgen vaak behoefte aan hebben.

Sociaal fonds

Sommige werkgevers hebben een sociaal fonds dat werknemers met financiële problemen helpt. De organisatie en precieze hulpverlening verschilt per fonds. Vaak betalen zowel werknemer als werkgever mee aan het fonds. Aansluiting bij een sociaal fonds kan middels CAO verplicht gesteld zijn. Een aantal fondsen richt zich voornamelijk op opleiding, voorlichting, (beleids)onderzoek en/of arbeidsvoorwaarden en -verhoudingen.

Externe ondersteuning

1. [Advies over juridische vraagstukken](#). Een deurwaarder houdt zich volgens uw medewerker niet aan de wet, een energiebedrijf heeft een naheffing gestuurd die niet klopt of een ex-partner betaalt geen alimentatie.
2. [Hulp bij het op orde brengen van de administratie](#). Om allerlei redenen kan uw medewerker het overzicht kwijt zijn van de balans tussen inkomsten en uitgaven. Wellicht weet uw medewerker ook niet precies hoeveel schulden hij heeft en bij welke schuldeisers de bedragen openstaan. Dit kunt u mogelijk ook inkopen. Budgetcoaching kost doorgaand 50 à 75 euro per uur. Gemeenten bieden het vaak ook aan in het kader van schuldhulpverlening.
3. Als uw medewerker grote of meerdere schulden heeft, verwijst uw medewerker dan in principe door naar de gemeente. De gemeente is wettelijk verplicht om [schuldhulpverlening](#) aan te bieden. Mogelijk vindt uw medewerker dit (te) spannend. Het helpt dan als een vrijwilliger of budgetcoach

meegaat. U kunt ook besluiten om zelf een traject in te kopen.

Ook kunt u gebruik maken van [deze voorzieningentabel](#).

Afspraken met uw medewerker

Mocht u besluiten om betaalde hulp in te schakelen, schroom dan niet om duidelijke afspraken te maken en er voorwaarden aan te verbinden. Ja, u mag een inspanningsverplichting verwachten! Een traject heeft weinig kans van slagen als uw medewerker niet gemotiveerd is.

3 Relevante websites

De website '[Zelf je schulden regelen](#)' biedt een eenvoudig stappenplan voor uw medewerker om bij lichte schuldenproblematiek de achterstanden zelf op te lossen. Veel mensen betalen teveel of onterecht incassokosten. Hier kan uw medewerker uitrekenen of het klopt en vindt hij of zij bovendien voorbeeldbrieven als er bijvoorbeeld teveel incassokosten gerekend worden.

Stappenplan bij oplossen kleine schulden

Bij lichte schuldenproblematiek is het van groot belang dat er betalingsafspraken komen met de schuldeisers. Zolang die er niet zijn blijven de schuldeisers incassokosten rekenen en is de kans reëel dat de schuldenproblematiek sneller oploopt dan dat uw medewerker de achterstanden kan inlopen. Het Nibud en de branchevereniging voor de schuldhulpverlening, de NVVK, hebben een [website](#) ontwikkeld die uw medewerker hulp biedt bij het zelf oplossen van kleine achterstanden. Op de site is een stappenplan te vinden. In vijf stappen kan uw medewerker bepalen wat er nodig is om de situatie op te lossen. Ook vindt uw medewerker er voorbeeldbrieven om een juridisch deugdelijke betalingsregeling te treffen. Door gebruik te maken van deze voorbeeldbrieven komt uw medewerker niet voor vervelende verassingen te staan.

Hulp rondom incassokosten

Uit [onderzoek](#) van onder meer de toezichthouder ACM blijkt dat incassobureaus met enige regelmaat te hoge incassokosten rekenen of onterechte vorderingen proberen te innen. Voor uw medewerker kan dit betekenen dat hij of zij daardoor nauwelijks aan het afbetalen van de achterstand toekomt. [Hier](#) vindt u een rekenhulp incassokosten, een incassobrief checker en een voorbeeldbrief bij een onterechte vordering. [Deze website](#) biedt eveneens een calculator om na te gaan of er teveel incassokosten zijn gerekend en voorbeeldbrieven om incassobureaus aan te schrijven als zij hun boekje te buiten gaan.

Hoogte incassokosten

Het bedrag dat een schuldeiser, incassobureau of deurwaarder in rekening mag brengen is vastgelegd in de Wet buitengerechtelijke incassokosten (WIK). Deze wet schrijft voor dat incassokosten nooit hoger mogen zijn dan een bepaald percentage van een vordering. Daarbij wordt rekening gehouden met de hoogte van de vordering. Naarmate het te betalen bedrag hoger wordt, worden de incassokosten relatief lager. Het idee daarachter is dat incassokosten hoog genoeg moeten zijn om je aan te zetten om te betalen maar ook weer niet zo hoog dat je bij een lager bedrag ook wel zou betalen.

Bij een vordering tot 2500,- euro mag de schuldeiser 15% aan incassokosten in rekening brengen met een minimum van 40,- euro. Bij meer dan 2500,- wordt het bedrag berekend aan de hand van een staffel. Het maximumbedrag dat aan incassokosten gerekend mag worden is 6.775,- euro.

4 Lening of voorschot

Er zijn situaties waarin het verstrekken van een voorschot op het salaris of een lening echt een oplossing kan zijn. Maar het advies is om hier terughoudend in te zijn en er alleen toe over te gaan als u weet wat er aan de hand is en het een structurele oplossing biedt. U krijgt bovendien een andere relatie met uw werknemer: u wordt naast werkgever immers ook opeens schuldeiser van uw werknemer.

Structurele oplossing

Een medewerker vraagt niet zomaar om een voorschot of een lening. Als u al overweegt om in te gaan op het verzoek, dan is het van belang dat u aan uw medewerker uitlegt dat u wilt weten wat er aan de hand is. Het kan bijvoorbeeld zijn dat uw medewerker te hard heeft gereden en de boete niet heeft betaald. In dat geval kan een voorschot of een lening voorkomen dat uw medewerker een week de gevangenis in moet. Het kan echter ook zo zijn dat uw medewerker structureel een te laag inkomen heeft voor de betaling van de vaste lasten. In het eerste geval heeft uw medewerker incidenteel geld nodig om escalatie te voorkomen. In het tweede geval kunt u wel een voorschot geven of geld lenen, maar het probleem wordt daardoor niet opgelost. Het is dus van belang om na te gaan of het voorschot of de lening een echte oplossing is.

Schuldeiser

Als u overweegt om een lening te verstrekken, is er nog een tweede aandachtspunt. Als de werknemer een grote schuldenlast heeft, en tijdens het schuldhulpverleningstraject gebruik gaat maken van een [schuldregeling met kwijtschelding](#), dan kunt u gedwongen worden om een deel van de verstrekte lening kwijt te schelden. De kans dat dit gebeurt is klein, maar het is wel van belang om voordat u een eventuele lening verstrekt met uw medewerker door te nemen hoe groot diens schuldenlast is om en hoe groot de kans hierop is. Realiseer u ook dat u een andere rol krijgt. Niet alleen werkgever, maar ook schuldeiser. U raakt meer betrokken bij de manier waarop uw werknemer met diens geldzaken omgaat.

Afspraken

Mocht u een lening verstrekken, dan is het raadzaam om schriftelijk vast te leggen hoeveel geld u uw medewerker leent, in hoeveel termijnen de lening wordt terugbetaald en hoe de terugbetaling plaatsvindt (inhouding op salaris, automatische incasso etc.).

5 Integriteitrisico's

Geldproblemen kunnen mogelijk integriteitrisico's met zich brengen. Denk aan fraude, diefstal of risico van omkoping. U kunt, bij voorkeur in overleg met de werknemer, besluiten om daarom de werkzaamheden tijdelijk te veranderen. Bespreek dan ook wanneer de werknemer zijn oude taken weer kan oppakken. Heeft de werknemer al vaker schulden gehad en/of is eerdere afspraken niet nagekomen? Dan kiest u mogelijk voor verdergaande ingrijpen in het arbeidscontract.

Tips voor uw organisatie:

Om te zorgen dat u weet hoe u uw werknemer met geldproblemen kunt helpen kan het handig zijn om vooraf te bepalen hoe uw organisatie hiermee omgaat. Hier kunt u dan aan denken.

Bekijk de tips

Meer informatie:

- Scheiden is een belangrijke oorzaak van geldproblemen. Lees [hier](#) wat u kunt doen
- Geldproblemen op de werkvloer komen vaak voor: 62% van de werkgevers geeft aan hiermee te maken te hebben. Lees meer in het rapport: [Personeel met schulden](#)